

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Urtos/4/2017
Identifikačné číslo spisu:	5017000014
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5017000014.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci odsúdeného B. X. o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody podľa zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 26. októbra 2017 v Bratislave sťažnosť odsúdeného B. X. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 5. septembra 2017, sp. zn. Ntc 14/2017, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť odsúdeného B. X. sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 5. septembra 2017, sp. zn. Ntc 14/2017, podľa § 411 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“) a podľa § 9 ods. 2, ods. 5 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“) zamietol návrh odsúdeného B. X. na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody preradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

V odôvodnení súd uviedol, že odsúdený X. na preradenie do ústavu s minimálnym stupňom stráženia nespĺňa materiálne podmienky. Ide o osobu s bohatou kriminálnou minulosťou (27-krát trestanú prevažne za majetkovú trestnú činnosť), spoločensky neprispôsobivú s pohrdavým postojom k normám a pravidlám slušného správania, ale aj k základným hodnotám chráneným Trestným zákonom.

Ako súd uviedol, i keď z objektívnych dôvodov nebol u odsúdeného X. vypracovaný program zaobchádzania, nemožno skonštatovať, že by ho plnil. Počas výkonu trestu si odsúdený nevytvoril podmienky pre získanie disciplinárnej odmeny a vzhľadom na jeho recidívu, slabé pracovné návyky, ako aj aktuálne odsúdenie za závažnejšiu trestnú činnosť, sa v hodnotiacej správe konštatuje vysoké riziko ďalšieho sociálneho zlyhania. Na podklade týchto úvah súd záverečné odporúčanie riaditeľa ÚVTOS

Leopoldov (v kontexte celého obsahu hodnotiacej správy) vyhodnotil ako nelogické.

Keďže zmysel zmeny spôsobu výkonu trestu odňatia slobody nespočíva len v tom, aby bol odsúdený bez zreteľa na účel trestu, za dobré správanie, resp. vzorné plnenie si pracovných povinností automaticky preradený do ústavu s nižším stupňom stráženia, krajský súd dospel k záveru, že návrh odsúdeného je nedôvodný a jeho náprava môže byť zabezpečená len v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Záverom krajský súd dodal, že o spoločnom výkone postupne uložených trestov odňatia slobody rozhodol vecne a miestne nepríslušný súd - Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“).

Proti tomuto uzneseniu podal ihneď na verejnom zasadnutí odsúdený X. sťažnosť, ktorú písomne odôvodnil 25. septembra 2017.

Namietal, že o spoločnom výkone trestu rozhodoval nepríslušný súd, a teda od 26. mája 2017 je nezákonne umiestnený v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Aj keď o predmetnom pochybení krajský súd mal vedomosť, nevydal žiadne rozhodnutie, ktorým by ho preradil do výkonu trestu s minimálnym stupňom stráženia. Naopak, súd jeho návrh zamietol, a to napriek tomu, že riaditeľ ÚVTOS Leopoldov jeho preradenie odporučil. Výtýkal tiež, že krajský súd sa nezaujímal o hodnotenie jeho osoby a že svoje rozhodnutie založil výhradne na jeho trestnej minulosti, hoci táto okolnosť môže byť relevantná iba v prípade žiadosti o podmienené prepustenie, nie však pri žiadosti o preradenie do ústavu na výkon trestu s miernejším stupňom stráženia.

Na podklade uvedeného odsúdený X. sťažnostný súd požiadal, aby bol jeho návrh na preradenie do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia posúdený nanovo.

K podanej sťažnosti sa prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline nevyjadril.

Sťažnosť, ako aj kompletný spisový materiál bola Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) riadne predložená 23. októbra 2017.

Najvyšší súd postupom podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený B. X. podal sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel pritom k záveru, že táto nie je dôvodná.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. ak odsúdený zaradený do ústavu s vyšším stupňom stráženia plní program zaobchádzania, môže mu súd zmeniť spôsob výkonu trestu preradením do ústavu s nižším stupňom stráženia; to neplatí pre odsúdeného na doživotný trest.

Podľa § 9 ods. 4 písm. a/ zákona č. 475/2005 Z. z. o zmene spôsobu výkonu trestu preradením do iného stupňa stráženia rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu alebo odsúdeného alebo aj bez takéhoto návrhu. Odsúdený môže podať návrh o zmenu spôsobu výkonu trestu preradením len do ústavu s nižším stupňom stráženia po vykonaní tretiny trestu, ak bol zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Najvyšší súd zo spisového materiálu zistil, že krajský súd rozsudkom z 9. novembra 2016, sp. zn. Ntc 47/2016, v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 22. decembra 2016, sp. zn. 5 Urto 11/2016, podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. rozhodol tak, že rozsudok Okresného súdu v Příbrami zo 16. mája 2013, sp. zn. 1 T 118/2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prahe z 27. augusta 2013, sp. zn. 13 To 258/2013, ktorým bol odsúdený X. na tam uvedenom skutkovom základe v bodoch 1/ - 7/ uznaný vinným z (prevažne) pokračovacieho prečinu krádeže podľa § 205 ods. 1 písm. b/, ods. 2, ods.

3 Trestného zákonníka Českej republiky a za ktorý (a ďalšie zbiehajúce trestné činy) mu bol podľa § 205 ods. 3 Trestného zákonníka Českej republiky uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov a 8 (ôsmich) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 56 ods. 3 Trestného zákonníka Českej republiky zaradený do väznice s dozorom, sa na území Slovenskej republiky uznáva a vo výkone trestu odňatia slobody sa bude podľa § 517 ods. 2 Tr. por. v spojení s § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. pokračovať bez jeho premeny v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Zároveň krajský súd rozsudkom zo 6. decembra 2016, sp. zn. Ntc 43/2016, v spojení s uznesením najvyššieho súdu zo 7. februára 2017, sp. zn. 4 Urto 1/2017, rozhodol tak, že rozsudok Obvodného súdu pre Prahu 1 z 25. marca 2015, sp. zn. 6 T 156/2014, ktorým bol odsúdený X. na tam uvedenom skutkovom základe v bodoch I) 1/ - 2/ a II) 1/ - 14/ uznaný vinným z (prevažne) pokračovacieho prečinu krádeže podľa § 205 ods. 1 písm. b/, ods. 2, ods. 3 Trestného zákonníka Českej republiky a za ktorý (a ďalšie zbiehajúce trestné činy) mu bol podľa § 205 ods. 3 Trestného zákonníka Českej republiky uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 56 ods. 2 písm. c/ Trestného zákonníka Českej republiky zaradený do väznice s ostrahou, sa na území Slovenskej republiky uznáva a vo výkone trestu odňatia slobody sa bude podľa § 517 ods. 2 Tr. por. v spojení s § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. pokračovať bez jeho premeny v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Dňa 5. apríla 2017 bol odsúdený X. za účelom výkonu oboch uložených trestov eskortovaný na územie Slovenskej republiky - najprv do ÚVV a ÚVTOS Bratislava a následne do ÚVTOS Leopoldov.

Následne okresný súd uznesením z 26. mája 2017, sp. zn. 9 Nt 53/2017, podľa § 407 ods. 3 Tr. por. určil spoločný spôsob výkonu postupne uložených trestov odňatia slobody (vyššie uvedenými uznávacími rozsudkami krajského a najvyššieho súdu) tak, že odsúdeného X. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Dňa 6. júla 2017 podal odsúdený X. krajskému súdu návrh na jeho preradenie do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. V návrhu uviedol, že väčšinu trestu zodpovedajúcemu strednému stupňu stráženia vykonal vo Väznici Vlna, a preto by súd mal tento ústav požiadať o hodnotenie jeho osoby. K návrhu pripojil záverečnú správu z resocializačného programu, v zmysle ktorej program naplnil svoj účel a v budúcnosti odsúdený bude schopný domýšľať dôsledky svojho konania.

Na podklade vyššie uvedeného najvyšší súd konštatuje, že pre pozitívne rozhodnutie o návrhu odsúdeného na zmenu spôsobu výkonu trestu jeho preradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia je potrebné naplniť tak formálnu podmienku - vykonať tretinu uloženého trestu, ako aj materiálnu podmienku - riadne plniť program zaobchádzania.

Už vo vzťahu k formálnej podmienke najvyšší súd konštatuje, že táto nie je splnená. Ustanovenie § 9 ods. 4 písm. a/ zákona č. 475/2005 Z. z. možno vykladať len tak, že odsúdený musí vykonať minimálne tretinu z celého uloženého trestu odňatia slobody (alebo viacerých trestov, ak bolo rozhodnuté o ich spoločnom výkone) v ústave so stredným stupňom stráženia. V žiadnom prípade tak do času takto vykonaného trestu nemožno započítať dobu, keď si odsúdený vykonával trest v ústave s minimálnym stupňom stráženia. Až po vykonaní zákonom stanovenej doby v ústave so stredným stupňom stráženia je totiž možné ustáliť, či si odsúdený plní program zaobchádzania (vypracovaný týmto ústavom) a či teda účel trestu (§ 34 Tr. zák. a § 1a zákona č. 475/2005 Z. z.) možno dosiahnuť aj v ústave s minimálnym stupňom stráženia.

Keďže odsúdený X. od momentu nastúpenia do výkonu trestu odňatia slobody - 4. septembra 2014 až do vydania uznesenia okresného súdu - 26. mája 2017, vykonával trest v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, resp. vo väznici s dozorom, ktorá svojimi podmienkami (v zásade) zodpovedá podmienkam ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia (z tohto dôvodu bol odsúdený rozsudkom krajského súdu z 9. novembra 2016, sp. zn. Ntc 47/2016, v spojení s

uznesením najvyššieho súdu z 22. decembra 2016, sp. zn. 5 Urto 11/2016, pre výkon zvyšku tohto trestu zaradený do tohto ústavu), je zjavné, že nespĺňa formálnu podmienku pre preradenie do ústavu s nižším stupňom strázenia.

S ohľadom na to, že ÚVTOS Leopoldov nepostupoval podľa § 101 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. a odsúdený X. po prvýkrát nastúpil do ústavu so stredným stupňom strázenia až na podklade uznesenia okresného súdu 26. mája 2017 (trest uložený mu rozsudkom Obvodného súdu pre Prahu 1 z 25. marca 2015, sp. zn. 6 T 156/2014, pred vydaním uznesenia okresného súdu nevykonával ani na Slovensku, ani v Českej republike), tretinu („spoločného“) trestu odňatia slobody v celkovej výmere 7 rokov a 8 mesiacov si vykoná až 16. decembra 2019.

Keďže v posudzovanom prípade nebola naplnená formálna podmienka preradenia, akékoľvek úvahy krajského súdu týkajúce sa ne/naplnenia materiálnej podmienky (predovšetkým tie o fakultatívnej možnosti - nie povinnosti rozhodnúť podľa § 9 ods. 4 písm. a/ zákona č. 475/2005 Z. z., ako aj úvahy o dosiahnutí účelu trestu), resp. sťažnostné námietky odsúdeného X. (o tom, že krajský súd si nevyžiadal jeho hodnotenie z českej väznice, resp. že bol zaradený do nástupného oddielu, a tak si prácou ani nemohol vytvoriť podmienky pre disciplinárnu odmenu), možno vyhodnotiť ako nadbytočné.

K námietke odsúdeného týkajúcej sa nepríslušnosti okresného súdu vo veci rozhodovania o spoločnom spôsobe výkonu trestu, aj najvyšší súd uvádza, že vo veci mal v zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. rozhodovať krajský súd. Vzhľadom na to, že uznesenie okresného súdu je právoplatné a za danej procesnej situácie krajský a ani najvyšší súd nemali možnosť predmetné uznesenie zrušiť (a príp. nahradiť), neostáva nič iné, len ho rešpektovať. Pre úplnosť však najvyšší súd dodáva, že krajský súd ako súd, ktorý je príslušný rozhodovať aj o tejto otázke sa v napadnutom uznesení podrobne (a treba dodať, že aj presvedčivo) vyjadril ohľadne ústavu, ktorý u odsúdeného X. najlepšie zabezpečí jeho nápravu.

Vychádzajúc z vyššie formulovaných úvah dospel najvyšší súd k záveru, že sťažnosť odsúdeného X. nie je dôvodná, a preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.